

„ETEX - pretberzes piedevas ietekmes novērtēšana uz automobiļa galvenajiem ekspluatācijas rādītājiem” KOPSAVILKUMS

Pētījuma mērķis

Noskaidrot ETEX ietekmi uz automobiļa ekspluatācijas rādītājiem dažādos automobiļa darbības režīmos ar un bez ETEX pretberzes piedevas. Pētījuma laikā ievākts un pēc tam analizēts:

- automobiļa jauda;
- griezes moments;
- degvielas patēriņš;
- izplūdes gāzu sastāvs.

Izmantotā terminoloģija

LLU	- Latvijas Lauksaimniecības universitāte
RTU	- Rīgas Tehniskā universitāte
CrossChem	- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību CrossChem
UPS	- Sabiedrība ar ierobežotu atbildību EKL/LS (UPS pilnvarotais pārstāvis Latvijā)
ETEX	- pretberzes piedeva
PB	- bez ETEX piedevas
AP1	- ETEX piedeva 50% no ražotāja norādītā apjomā
AP2	- ETEX piedeva 100% no ražotāja norādītā apjomā

Pētījumā piedalījās

- LLU Tehniskās fakultātes Spēkratu institūta asoc. profesors Vilnis Pīrs.
- LLU Tehniskās fakultātes Spēkratu institūta profesors Gints Birzietis.
- RTU asoc. profesors Māris Gailis.
- CrossChem, Komerccarbības speciālists Ģirts Andersons.
- UPS, pārstāvis Aleksandrs Morozovs.

Pētījumā izmantotās mērījuma iekārtas

- 2014. gada izlaiduma kravas furgons MERCEDES BENZ SPRINTER ar 2.2 l dīzeļmotoru un nobraukumu 220 000 km.
- Veltņu tipa jaudas stends - Mustang MD175, automobiļa jaudas un griezes momenta noteikšanai, kā arī ceļa slodzes imitācijas nodrošināšanai.
- Mēriekārta AVL-KMA degvielas patēriņa mērīšanai laboratorijas un ceļa apstākļos ar augstas precizitātes plūsmas mērītāju PLU 121.
- Atgāzu analizators AVL SESAM FTIR ar infrasarkano staru spektrometru.
- Vibrometrs VB-8205SD.

Pētītie automobiļa darbības apstākļi

- Nemainīga kustības ātruma tests pie 90 km/h.
- Kombinētais režīms (ceļa simulācija IM240).
- Pilsētas režīms (ceļa simulācija JLG360).

Pētījuma etapi

1. Automobiļa testēšana bez ETEX pielietošanas (testa apzīmējums BP).
2. Automobiļa testēšana ar 100% ražotāja ieteicamās devas pievienošanu pārnesumu kārbā un reduktorā, kā arī 50% ieteicamās devas pievienošanu motoreļļai (testa apzīmējums AP1).
3. Automobiļa testēšana ar 100% ražotāja ieteicamo devu motoreļļai (testa apzīmējums AP2).

Rezultātu ticamības nodrošināšanai mērījumi tika atkārtoti 5 reizes, pēc katras reizes nomainot testa režīmu.

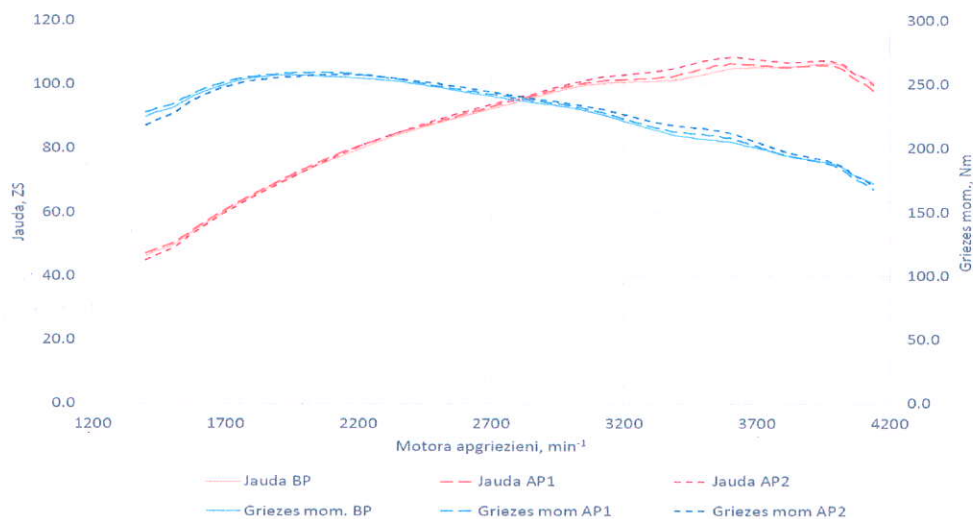
JAUDAS UN GRIEZES pētījuma rezultāti

Jaudas pārbaudē uz dzenošiem riteņiem

Pētījuma etaps	Jauda Zs (P)	Motora apgriezieniem (Rpm)	Jaudas / Apgriez. indeks (E)	Apgriez. / Jaudas indeks (A)	Rezultāts
BP	106.5	3980	37.3709	0.0268	-
AP1	106.5	3600	33.8028	0.0296	10.56%
AP2	108.5	3620	33.3641	0.0300	12.01%

Griezes moments uz dzenošiem riteņiem

Pētījuma etaps	Griezes moments (Nm)	Motora apgriezieni (Rpm)	Griezes / Apgriez. indeks (K)	Apgriez. / Griezes indeks (S)	Rezultāts
BP	188.2	3980	21.1477	0.0473	-
AP1	208.0	3600	17.3077	0.0578	22.19%
AP2	210.9	3620	17.1645	0.0583	23.21%

SECINĀJUMI

Pētījumā iegūtie rezultāti atspoguļo ka:

- Jaudu Zs (P) ir izdevies palielināt par **12.01%**
- Griezes momentu (Nm) ir izdevies palielināt par **23.21%**

DEGVIELAS

pētījuma rezultāti

Apgriezieni laikā

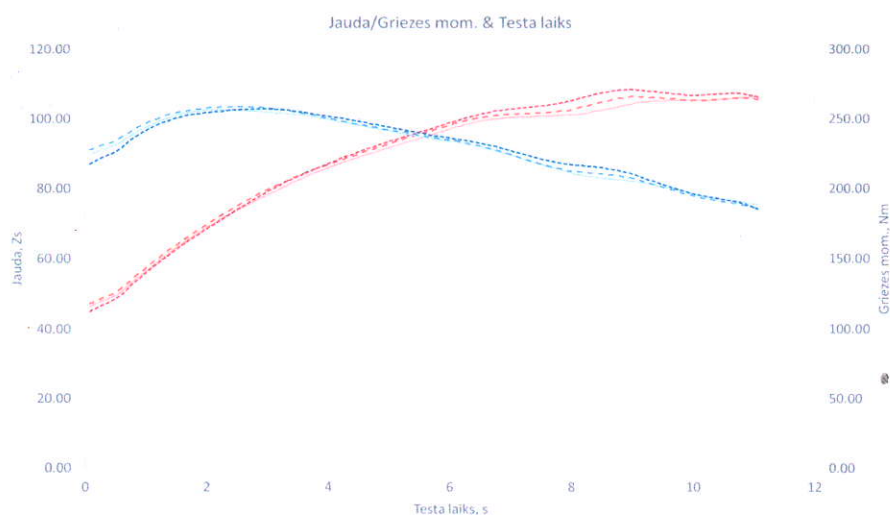
Pētījuma etaps	Laiks (sekundēs)	Motora apgriezieni (Rpm)	Apgriez. / Laika indekss (D)	Laika / Apgriez. indekss (C)	Rezultāts
BP	11.1424	3980	357.1941	0.0028	-
AP1	8.9854	3600	400.6499	0.0025	-10.85%
AP2	8.9885	3620	402.7368	0.0025	-11.31%

Degviela laikā (zemo apgriezienu zonā)

Testa režīms	Degvielas patēriņš (l/100km)	Laiks (min/100km)	Degv. / Laika indekss (DT)	Laika indekss (T)	Degvielas samaz. attiecība -2.10% (litri)
90 km/h	6.04	60	0.1007	58.74	-0.13
IM240	9.19	60	0.1532	58.74	-0.19
JLG360	13.52	60	0.2253	58.74	-0.28

Degviela laikā (augsto apgriezienu zonā)

Testa režīms	Degvielas patēriņš (l/100km)	Laiks (min/100km)	Degv. / Laika indekss (DT)	Laika indekss (T)	Degvielas samaz. attiecība -11.31% (litri)
90 km/h	6.04	60	0.1007	53.21	-0.68
IM240	9.19	60	0.1532	53.21	-1.04
JLG360	13.52	60	0.2253	53.21	-1.53

SECINĀJUMI

Pētījumā iegūtie rezultāti atspoguļo ka ETEX ir uzlabojis automobiļa dinamiku un samazinājis degvielas patēriņu no **-2.10%** līdz **-11.31%**, kas izriet no laika, kurā veikta distance konkrētā ātrumā. Secinājums, automobilis ir iekonomējis:

- Nemainīga kustības ātruma tests pie 90 km/h - 0.68 L/100km
- Kombinētais režīms (ceļa simulācija IM240) - 1.04 L/100km
- Pilsētas režīms (ceļa simulācija JLG360) - 1.53 L/100km

IZPLŪDES GĀZU pētījuma rezultāti

Pētījuma etaps	Kustības ātrums (km·h ⁻¹)	MeCHO - acetaldehidi (ppm)	MeCHO - acetaldehidi (Rezultāts)	MeCHO - acetaldehidi (Rezultāts)	HC - ogļūdeņražu (ppm)	HC - ogļūdeņražu (Rezultāts)	HC - ogļūdeņražu (Rezultāts)
BP	90	2.9	-	-	25.6	-	-
AP1	90	1.5	-1.4	-48%	20.9	-4.7	-18%
AP2	90	2.3	-0.6	-21%	19.1	-6.5	-25%

SECINĀJUMI

Pētījumā iegūtie rezultāti atspoguļo kompresijas palielināšanos un motoreļļas ieplūdes samazināšanos sadegšanas kamerā (*cilindrā*), kas samazināja **acetaldehidus (MeCHO)** par **21%** un **ogļūdeņražus (HC)** par **25%**.

MOTORA VIBRĀCIJAS pētījuma rezultāti

UPS (LLU) 09.06.2022	MERCEDES BENZ SPRINTER (KV-4927) 2.2D / 219'400 km			
Mērījumi	Pirms ETEX (09.06.22) 219'400 km	30 min pēc apstrādes ar ETEX	Atkārtota pārbaude (17.06.22) 221'756 km	Rezultāts
Mērījuma punkts 1	4.2	4.9	3.5	-17%
Mērījuma punkts 2	5.0	5.4	4.1	-18%
Mērījuma punkts 3	6.1	5.9	5.0	-18%
Mērījuma punkts 4	6.2	5.1	4.9	-21%
Vidējais rādījums	5.4	5.3	4.4	-18.42 %
Attiecība pret sākotnējiem datiem		-1%	-18%	

SECINĀJUMI

Pētījumā iegūtie rezultāti atspoguļo motora vibrācijas ir mazinājušās par **-18.42%** un liecina, ka dzinējs ar ETEX strādā mierīgāk un metālisko daļu berze ir mazinājusies.

Kopsavilkuma atspoguļoto
informāciju apliecina:

